

13. - 14. nov' 1990

François Mitterrand
president Francie
státní návrhář

ARCHIV
KPR

P R O G R A M

státní návštěvy prezidenta Francouzské republiky

Françoise Mitterranda

v České a Slovenské Federativní Republice

ve dnech 13. a 14. září 1990

Čtvrtek 13. září

- 10,15 přilet prezidenta Francouzské republiky Françoise Mitterranda s chotí vlastním letadlem na vládní letiště Praha-Ruzyně
Uvítání prezidentem ČSFR Václavem Havlem s chotí a dalšími vedoucími českými a slovenskými představiteli
Hymny a vojenské pocty
- 10,30 Odjezd hostů na Pražský hrad
- 10,45 Příjezd na I. nádvoří Pražského hradu
Uvítání s vojenskými poctami
Setkání hlav obou států spolu s manželkami v přízemním salonku Jižního křídla Pražského hradu u Matyášovy brány - předání darů, rozloučení
Ubytování
- 11,45 Setkání obou hlav států na Pražském hradě ve Společenském salonu v I. patře za přítomnosti hromadných sdělovacích prostředků
- 11,50 Oficiální jednání hlav obou států na Pražském hradě v Hudebním salonu za přítomnosti ministrů zahraničních věcí, zapisovatelů a tlumočnicků. Po ukončení jednání přejdou účastníci do Zrcadlového salonu
- 12,15 Oficiální jednání rozšířené o členy oficiálních delegací v Zrcadlovém salonu
- 12,50 Aperitiv - Nová galerie Pražského hradu
- 13,00 Slavnostní oběd uspořádaný prezidentem ČSFR Václavem Havlem s chotí na počest prezidenta Francouzské republiky Françoise Mitterranda s chotí
- 14,30 Ukončení slavnostního oběda
- 16,00 Odjezd z Pražského hradu do Federálního shromáždění

- 16,15 Setkání s předsedou Federálního shromáždění Alexandrem Dubčekem
- 16,30 Slavnostní zasedání Federálního shromáždění - projev prezidenta Francouzské republiky Françoise Mitterranda
- 17,15 Ukončení slavnostního zasedání Federálního shromáždění, odchod k pomníku sv. Václava - položení věnce za přítomnosti čestné stráže. Odjezd na Pražský hrad.
- 17,30 Přijetí předsedy vlády ČSFR Mariana Čalfy v apartmá prezidenta Francouzské republiky Françoise Mitterranda na Pražském hradě
- 18,00 Ukončení jednání
- 19,15 Odjezd do rezidence velvyslance Francouzské republiky v Praze
- 19,30 Přijetí předsedkyně České národní rady Dagmar Burešové a předsedy vlády České republiky Petra Pitharta v rezidenci velvyslance Francouzské republiky v Praze
- 19,45 Příjezd prezidenta ČSFR Václava Havla a paní Olgy Havlové na recepci uspořádané na počest státní návštěvy prezidenta Francouzské republiky Françoise Mitterranda v rezidenci velvyslance Francouzské republiky v Praze
- 20,30 Odjezd prezidenta ČSFR Václava Havla s chotí
- 20,45 Soukromá večeře

Pátek 14. září

- 08,00 Odjezd na rezidenci velvyslance Francouzské republiky v Praze
- 08,10 Vzpomínková snídane s účastníky snídane 9. prosince 1988 (Václav Havel, Jiří Dienstbier, Jiří Hájek, Ladislav Lis, Václav Malý, Petr Uhl)
- 08,55 Odjezd do Staronové synagogy

- 09,00 Návštěva Staronové synagogy a Starého židovského hřbitova
- 09,15 Odjezd do Strahovského kláštera - Památníku národního písemnictví
- 09,25 Návštěva Památníku národního písemnictví (sály teologické a filozofické literatury)
- 09,50 Odjezd do Arcibiskupského paláce
- 10,00 Setkání s Františkem kardinálem Tomáškem
- 10,20 Návrat na Pražský hrad
- 10,45 Rozloučení s vojenskými poctami
- 10,45 Společný odjezd na vládní letiště Praha-Ruzyně
- 11,15 Odlet do Bratislavy
- 12,00 Přistání na letišti v Bratislavě
Uvítání vedoucími představiteli Slovenské republiky
- 12,15 Položení věnce u památníku M.R. Štefánika v Ivance
Hymny, čestná stráž
- 12,25 Odjezd do hotelu Bôrik
- 12,40 Denní ubytování v hotelu Bôrik
- 13,30 Přijetí předsedy SNR Františka Mikloška a předsedy vlády SR Vladimíra Mečiara v apartmá prezidenta Francouzské republiky Françoise Mitterranda v hotelu Bôrik
- 14,00 Slavnostní oběd uspořádaný předsedou SNR Františkem Mikloškem na počest státní návštěvy prezidenta Francouzské republiky Françoise Mitterranda za účasti vedoucích představitelů SR - hotel Bôrik
- 15,15 Ukončení slavnostního oběda
Odpočinek
- 16,30 Odjezd ke krátké prohlídce Kutscherfeldova paláce v Bratislavě (nám. 4. apríla) - budoucího francouzského kulturního střediska
- 16,50 Odjezd do hotelu Forum

- 16,55 . Setkání hlav obou států v hotelu Forum
- 17,00 Společná tisková konference hlav obou států v hotelu Forum
- 17,45 Společný odchod pěšky na náměstí SNP
Položení věnce k Památníku hrdinů SNP
Odjezd na letišti Bratislava
- 18,00 Rozloučení na letišti, hymny, vojenské pocty
- 18,15 Odlet prezidenta Francouzské republiky Françoise
Mitterranda z ČSFR zvláštním letadlem do Paříže

**Pro paní Mitterrandovou se na dobu 13.10. od 11,45 do 12,50
hod. v Praze a 14.10. od 12,50 do 13,50 hod. v Bratislavě
připravuje samostatný program.**

Přípitek prezidenta Václava Havla při obědě podávaném na počest státní návštěvy prezidenta Francouzské republiky Françoise Mitterranda

=====

Vážený pane prezidente,
vážení ministři a poslanci parlamentu,
milé dámy a pánové!

Je mi ctí, že Vám dnes mohu splatit svou březnovou návštěvu ve Vaší krásné zemi a uvítat Vás i s Vaší paní a Vaším doprovodem v Československu, zde na Pražském hradě. Když procházím jeho nádvořím, připomíná mi někdy pohled na gotickou katedrálu, že impulsy z Francie sem přicházely už před staletími. Naše země spolu nesousedí bezprostředně, obě však patří ke stejnému světadílu, jehož osud leží na srdci nám všem. Po celá pokolení existovalo mezi námi spojení kulturní i politické.

Někteří naši panovníci byli spřízněni s vašimi králi. Náš Karel IV., který je dodnes nazýván otcem vlasti, byl vychován ve Francii, odkud pocházela i jeho první žena. Před šesti stoletími byl rektorem pařížské Sorbonny český kazatel. I do našich zemí přicházeli vaši vzdělanci, jakými byli třeba Descartes, Montesquieu, Chateaubriand nebo Barrande. Francie vždy přitahovala Čechy i Slováky svou kulturou. Mnozí naši umělci u vás působili nebo stále působí a jména

jako Kupka, Mucha a Kubín nebo Kundera a Kolář nejsou neznámá.

Československá národní rada v čele s Masarykem, Štefánikem a Benešem vznikla za první světové války právě ve Francii, která ji první uznala jako vládu rodícího se Československa. Celé období mezi dvěma válkami se vyznačovalo snahou o těsné spojení v našich vzájemných vztazích. Ani neúspěch naší vzájemné politiky přervané rokem třicet osm nemohl smazat všechny sympatie, které jsme ke Francii vždy pociťovali.

Hanebná agrese proti Kuvajtu a z ní plynoucí krize v Perském zálivu dnes znovu aktualizují staré poučení z Mnichova - politika usmiřování nemůže mít v dlouhodobé perspektivě úspěch, naopak je zhoubná. Zdá se ovšem, že dnes už svět pokročil dál, jak o tom mimo jiné svědčí zatím bezprecedentní postup Organizace spojených národů. A tak nejen toto září, ale i nadějná tvář soudobého světa mne vedou k tomu, abych se dnes pokusil udělat za tím černým rokem v našich společných dějinách symbolickou tečku.

Byli jsme po půl století prakticky izolováni od Evropy, která se mezitím proměnila. Nyní, kdy se blokové rozdělení našeho kontinentu a do jisté míry i celého světa stává jen smutnou minulostí, je na nás, abychom dohnali všechno to, co v naší zemi zaostalo a co se zanedbalo. Máme velký

zájem na přidružení k Evropským společenstvím s tím, že v budoucnosti bychom se rádi stali jejich plnoprávným členem. Víme, že to nebude snadné, ale víme také, že máme v Evropě své přátele.

Vaše myšlenka evropské konfederace, kterou jste, pane prezidente, vyslovil počátkem tohoto roku, je jedním z návrhů, který směřuje do budoucna a který má naši plnou podporu. Důležitou úlohu při utváření našeho kontinentu sehraje jistě i Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, k jejímuž prohloubení a radikalizaci jsme v posledních měsících zavdali nemálo podnětů.

Obzvlášť důležité pro nás v této nové Evropě budou vztahy s Francií. Po nekonečně dlouhé době znovu navazujeme skutečnou hospodářskou spolupráci, váš průmysl a obchod v nás začíná vidět partnera a budoucího společníka. Právě před půl rokem v Paříži se od Vás Československu dotalo ujištění o podpoře na jeho nynější cestě. Už dnes je tato podpora zřetelná v tom, co nejvíce potřebujeme, totiž znovu se učit a poznávat svět, který byl před námi uzavřen neviditelnou oponou a viditelným ostnatým drátem.

Stovky Čechů a Slováků jely už letos do Francie na nejrůznější školení a pracovní stáže. Před několika dny otevřely své brány první dvojjazyčná gymnázia a lycea. Víme dobře také o tom, že před prázdninami k nám Francouzi posílali své knihy, protože slyšeli v pařížském rozhlase pořad

o Československu. Myslím, že to mohu opravdu nazvat národní sbírkou. Těch více než dvacet tun knih sem poslali neznámí lidé, kteří si jich nepochybně vážili a kteří v nich posílali to nejcennější, totiž lidskou kulturu.

Pane prezidente, spolu s Vámi dnes přijíždějí i významní představitelé vašeho hospodářství, kteří budou pokračovat v již navázaných jednáních o naší spolupráci v průmyslu a obchodě. Jednostranná orientace Československa na jediného zahraničního partnera se ukázala jako velmi nevýhodná. Věděli jsme to všichni dávno. Stejně tak však víme, že není moudré mít hospodářské styky jen s nejbližšími sousedy a Francie by se pro nás mohla stát partnerem, který by měl mnohem větší význam než dosud.

Jsem si ovšem vědom i problémů, které před námi vyvstaly a které jsme si zprvu ani neuměli představit. Naše země se stala vskutku konkurenčním prostředím, prostorem, v němž se střetávají různé velké podniky i různé zájmy. Je to jev jistě pozitivní, ale musí nás vést také k tomu, v čem vy už máte dávno praxi: jak totiž při zachování všech pravidel hospodářské soutěže promítnout do našich obchodních záměrů i naše zájmy zahraničně politické.

Pane prezidente, před necelými dvěma roky jste tuto zemi navštívil poprvé jako hlava státu a také jako první hlava státu jste se tehdy setkal s několika mými přáteli i se mnou. V té době zde vládla ideologie netolerance, neúcty k jednotlivci, ideologie bezohledného opovržení k hodnotám lidství,

aloha ←

ideologie nenávisti a strachu. Bylo by zbytečné vypočítávat v této chvíli všechno, co se od minulého listopadu v naší zemi změnilo, ale jedno je jisté: dnes Vás zde všichni vítáme jako přátele s nadějemi, jejichž rozměr jsme před dvěma lety ani netušili. Věřím, že se vrátíme k hodnotám, které nám byly vlastní, k toleranci, k úctě ke člověku a jeho myšlenkám i činům, ke svobodě a k vzájemnému pochopení.

Pane prezidente, vítám Vás a připíjím Vám i všem, kdo s Vámi přijeli.

ARCHTEK
KPR

režimální.
MINISTERSTVO ZAHRANICNICH VECI

informace
k návštěvě prezidenta Francouzské republiky Françoise Mitterranda
v ČSFR ve dnech 13.-14. září 1990

Objeví: 1. Základní informace o Francii
2. Vnitropolitická a ekonomická situace
3. Zahraniční politika
4. Čs. - francouzské vztahy
5. Charakteristiky
6. Náměty k rozhovoru
7. Zajímavosti z historie čs.- francouzských vztahů
8. Chronologie čs.- francouzských vztahů 1915-44

září 1990

4. Čs. - francouzské vztahy

Politická oblast

Francie patří k prioritním relacím ČSFR mezi ekonomicky nejvyspělejšími zeměmi světa. Tato skutečnost je dána postavením Francie v mezinárodních vztazích, její úlohou stálého člena RB OSN a v rámci ES a NATO, jakož i historií a tradicemi vzájemných vztahů.

Prezident F. Mitterrand navštívil ČSFR ve dnech 8. - 9. 12. 1988 a byl první hlavou státu, která se setkala s V. Havlem a dalšími představiteli tehdejších občanských iniciativ. Podpořil tak jejich boj za demokracii a dodržování lidských práv a upozornil současně na jeho souvislost se zlepšením vzájemných čs. - francouzských vztahů, ke kterému došlo až po 17.11.1989.

Po listopadu 1989 Francie vyjádřila připravenost a vůli všestranně rozvinout vzájemné styky a spolupráci s ČSFR, což francouzští představitelé potvrdili při oficiální misi velvyslance se zvláštním posláním Č. Cisaře (I/90), neoficiálních návštěvách ministra zahr. věcí J. Dienstbiera a předsedy české vlády P. Pitharta (II/90) i oficiální návštěvě předsedy FS A. Dubčeka (4.-6.3.90). Oboustranně byly vytvořeny skupiny pro aktivizaci a koordinaci styků mezi ČSFR a Francií (v ČSFR v čele s 1. nám. FMZV R. Harenčářem, ve Francii s ředitelem MZV pro Evropu J. Blotem).

Vyvrcholením pozitivního vývoje bilaterálních styků po listopadu 1989 byla oficiální návštěva prezidenta V. Havla ve Francii ve dnech 19.-21.3.1990, během níž nejvyšší francouzští představitelé ocenili aktivitu Československa v nové evropské politice a přislíbili maximální podporu jeho snahám o návrat mezi evropské demokracie. Vyjádřili ochotu pomoci při přípravě čs. odborníků a podporu rozvoji hospodářské spolupráce, především v oblastech špičkových technologií. Francouzská strana již mj. nabídla a postupně se realizují školení a stáže v oblasti státní správy a diplomacie ve špičkových fr. institutech.

Při neoficiálním setkání místopředsedy federální vlády a ministra zahraničních věcí J. Dienstbiera s prezidentem F. Mitterrandem v Bordeaux v květnu 1990 bylo oboustranně konstatováno, že vzájemné vztahy jsou plně normalizovány.

K prohloubení styků přispěla návštěva fr. ministra zahr. věcí R. Dumase v ČSFR 9.-10.6.1990, kdy se setkal s prezidentem V. Havlem a předsedou federální vlády M. Čalfou. Mi. projednal návštěvu prezidenta Mitterranda v ČSFR na podzim 1990 a informoval o zájmu fr. premiéra Rocarda navštívit ČSFR (nedošlo k dohodě o termínu a návštěva byla odložena).

Kromě zmíněných návštěv proběhla též řada pracovních jednání na úrovni ministrů federální i republikových vlád. 28.8.1990 došlo v Oslo k neoficiálnímu setkání V. Havla s F. Mitterrandem.

Do Francie jsou oficiálně pozváni předseda vlády ČSFR a ministr zahraničních věcí ČSFR.

Rozvíjejí se kontakty mezi vládními i společenskými organizacemi, 19 družebními městy i mezi občany a občanskými iniciativami. Pracovní kontakty byly navázány mezi radnicemi Prahy a Paříže. V Praze působí Česko - francouzská společnost ASSO 90 a v Bratislavě Slovenská společnost pro Francii a frankofonní země. Ve Francii v červnu 1990 vzniklo Sdružení M.R. Štefánika, dále tam působí Společnost Francie-Československo se 40 odbočkami a několik malých spolků. Ve Francii je široké krajské hnutí, žije tam cca 30.000 lidí čs. původu.

Ekonomická oblast

Hospodářské a VT styky se uskutečňují na základě Dlouhodobé dohody o ekonomické, průmyslové a technické spolupráci z roku 1986 a Dohody o VTS z roku 1965. Na základě Dlouhodobé dohody z r. 1986 byla zřízena Smíšená komise a 7 pracovních skupin, v jejichž rámci se projednávají i otázky týkající se obchodní výměny, průmyslové a obchodní spolupráce. Součástí dohody je příloha obsahující již existující nebo perspektivní náměty na rozšíření spolupráce.

Dosavadní úroveň naprosto neodpovídá možnostem obou stran. Francie zaujímá v čs. obchodě s VPS až 6.místo (podíl 5,4%, v celkovém obratu čs. zahr. obchodu 1%), podíl Československa na obchodních výměnách Francie činí pouze 0,14%.

Vývoj vzájemné obchodní výměny (podle čs. statistik v mil. USD)

rok	čs.vývoz	čs.dovoz	obrat	saldo
1987	211,0	236,0	447,0	-25,0
1988	232,3	237,1	469,4	- 4,8
1989	287,9	217,3	505,2	+70,6
1990 /I-VI/	147,6	93,4	241,0	+54,2

Hlavní položky čs.vývozu: hutní výrobky, chemické produkty, papír, řezivo, textil, obuv a sklo,
Hlavní položky čs. dovozu: elektrická a elektrotechnická zařízení a přístroje, chemické výrobky, textil, krmivová moučka a některé investiční celky.

Pokračuje pokles čs. strojírenského vývozu, neboť trvají problémy technické úrovně, kvality, servisu a dodacích lhůt. Čs. vývoz některých komodit je dosud kvantitativně limitován dovozními kvótami ES, neboť ČSFR dosud nebyl přiznan systém všeobecných celních preferencí. Hlavní rezervy ekonomické spolupráce spočívají v komoditní struktuře obchodní výměny, ve větším uplatňování průmyslové kooperace a specializace, zakládání smíšených podniků a ve spolupráci na třetích trzích.

Francouzská strana je proti minulosti zjevně aktivnější v ekonomické oblasti, roste však též určitá nedůvěra vůči serióznosti čs. strany, neboť francouzské firmy se cítí diskriminovány především ve srovnání s firmami ze SRN. Je otázkou, zda tvrzení představitelů čs. zahr. obchodu o údajně vyšších cenách, nekonkurenčních úvěrových a platebních podmínkách a nižší technické úrovni francouzských nabídek odpovídají

realitě. i když faktem zůstává menší přítomnost francouzských firem na čs. trhu. Základním předpokladem pro širší francouzskou hospodářskou angažovanost je uzavření dohody o podpoře a ochraně investic, která by měla být podepsána během návštěvy prezidenta Mitterranda v ČSFR v září 1990.

Zatím se rozvíjí spolupráce především v oblastech výstavby hotelů, jaderné energetiky, chemického průmyslu a automobilového průmyslu (Avia-RVI). V soutěži o spoluúčast ve Škodě M.Boleslav zůstala fy. Renault jako konkurent VW, když vypadl Citroen. Existuje 7 společných podniků (4 cest. ruch, 1 banka, 1 stroj., 1 elektrotech.) a 15 výrobních kooperací ve strojírenství, připravuje se založení společného podniku fy. Cegelec a ČKD Polovodiče. V r. 1990 bylo rovněž založeno konsorcium firem Framatome, Decom (spol. podnik ČSFR, SSSR, BLR) a Noel (SRN) pro spolupráci při likvidaci jaderných elektráren. Ve Francii působí 6 čs. majetkových účastí, které zajišťují cca 1/4 čs. exportu do Francie.

Počátkem září 1990 se v Praze uskutečnilo jednání s francouzskou delegací o podmínkách přiznání preferenčního režimu COCOM na vývoz špičkových technologií, především v oblasti telekomunikací, výpočetní techniky a obráběcích strojů.

VT spolupráce dosud není dostatečně efektivní, zejména v aplikovaném výzkumu. Limitujícími faktory již nejsou velmi liberalizovaná omezení COCOM a další závazky Francie vůči VPS, ale zejména nevyjasněnost čs. koncepcí a kompetencí, především po změnách v soustavě čs. vládních orgánů a zrušení SKVTIR. Fr. strana porušuje mezivládní dohodu o VTS, na jejímž základě byla v ČSFR a Francii recipročně zřízena střediska pro šíření VT informací, když značným snížením rozpočtu pro čs. středisko v Paříži fakticky znemožnila jeho další činnost. Rovněž v Praze došlo snížením rozpočtu ÚVTEI ke snížení rozpočtu fr. střediska. V současné době by bylo třeba tato střediska více využívat též pro lepší informovanost na podnikové úrovni.

Francouzská vláda plně podporuje rozvoj mezipodnikové spolupráce v oblastech jaderné energetiky (včetně bezpečnosti), rychlovlaků, telekomunikací, automobilového průmyslu, zemědělství a potravinářského průmyslu a je rovněž připravena pomoci čs. ekonomice při přípravě odborných a řídicích kádrů ve všech oblastech. Za tím účelem se připravuje dohoda o přípravě čs. kádrů ve Francii.

Během návštěvy zaminira Dumase v ČSFR v červnu 1990 francouzská strana při přijetí u předsedy řed. vlády dala najevo znepokojení nad diskriminací francouzských firem ve srovnání s firmami ze SRN. Jedná se např. o nabídku fy. Cegelec na řídicí a zabezpečovací systém pro JE Mochovce, nabídku fy. Alcatel na dodávku nejmodernějšího telekomunikačního zařízení, které ve Francii bude teprve instalováno (přednost dostal Siemens) apod. Francie by uvítala uzavření velkého kontraktu, který by se stal symbolem nové čs.-francouzské spolupráce.

Oblast KSVZ

Spolupráce je smluvně upravena kulturní dohodou (z r. 1967) a prováděcím Programem kulturních, škoiských a vědeckých výměn ke KD na léta 1988-90. Zasedání smíšené komise pro přípravu a podpis nového tříletého Programu by se mělo uskutečnit koncem r. 1990 v Paříži. K podpisu je připravena dohoda o zřízení francouzských KIS v Praze a Bratislavě a čs. KIS v Paříži. Mimo akcí v rámci PP ke KD je velmi rozsáhlá oblast výměn bezdevizových (1. místo mezi VPS) a komerčních (2. místo mezi VPS). Nejvýznamnějšími akcemi posledního období byl Festival B. Martinů ve Francii (III/90), Dny fr. hudby v ČR a festival fr. filmu v SR (IV/90), čs. umělci se zapojili do oslav fr. Svátku hudby (21.6.90). Připravuje se výstava fr. skla (X/90) a výstava čs. umění 20. stol. v pařížském Grand Palais (XII/90).

V oblasti školství se od září 1990 v ČSFR otevírají 4 dvojjazyčná gymnázia (Praha, Brno, Olomouc, Bratislava), obnovují se čs. sekce na fr. lyceích v Dijonu a Nimes a dojde k vzájemnému zvýšení počtu lektorů v obou zemích; připravuje se spolupráce v oblasti učebnic. Čs. strana má zájem na zřízení další čs. sekce např. v Bordeaux, kde působí slovenští lektoři. Francouzská pomoc v oblasti školství je svým rozsahem jednou z nejvýznamnějších ze strany VPS. Např. v létě 1990 se ve Francii uskutečnila rekvalifikační stáž pro 120 učitelů francouzštiny z ČSFR.

Připravuje se dohoda o spolupráci a výměnách mládeže.

ČSFR využívá možnost bezplatného příjmu fr. TV satelitních programů a v souladu se svým statutem v Radě Evropy byla přijata do programu Audiovizuální Eureky. Od února 1990 v ČSFR vysílá fr. rozhlasová stanice Europe 2, rozšíření jejího komerčního a hudebního vysílání i do češtiny však naráží na byrokratické překážky ze strany vedení čs. rozhlasu. Je zájem o aktivizaci spolupráce v oblasti filmu.

Vědecká spolupráce probíhá na základě dohody ČSAV a Národního střediska pro vědecký výzkum (CNRS). Připravuje se rovněž dohoda mezi ČSAV a INSERM o spolupráci v lékařském výzkumu. Francie dosud odmítala uzavření dohody o spolupráci v oblasti zdravotnictví a lékařských věd, což je dosud upraveno dílčím způsobem v PP ke KD.

Francouzská vláda zvýšila rozpočet na KSVZ spolupráci s ČSFR pro r. 1990 pětinašobně na 40 mil. FRF.

Konzulární oblast

Spolupráce v této oblasti je upravena konzulární úmluvou (z r. 1969), smlouvou o právní pomoci (1984) a mezivládní dohodou o zrušení vízové povinnosti při krátkodobých cestách (VII/1990).

6. Náměty k rozhovoru

- Vaše návštěva v Československu před necelými dvěma roky a setkání se mnou, dnešním místopředsedou federální vlády a ministrem zahr. věcí J. Dienstbierem, mým současným poradcem S. Vondrou a dalšími osobnostmi, kteří tehdy zastupovali tehdejší opozici bylo mocnou morální vzpruhou našemu boji proti potlačování lidských práv tehdejším režimem a za nastolení demokracie v naší zemi

- Nynější návštěvu považujeme za výraz ocenění demokratických změn, ke kterým v naší zemi došlo od listopadové revoluce a uznání našemu lidu za civilizovaný způsob, jakým byly tyto změny dosaženy. V současné době však stojíme před úkolem přikročit k zásadním krokům k prohloubení revoluce, přičemž čelíme značným problémům. Jde o vyřešení státoprávního uspořádání naší federace, kde jsem konfrontováni se separatismem části obyvatelstva, dotvoření právní základny privatizace, soukromého podnikání a tržní ekonomiky, odstranění starých brzdících struktur

- Od mé návštěvy Paříže uběhlo půl roku, tato krátká doba však byla nabitá událostmi. Měli jsme možnost se nedávno setkat v Oslo a jsem rád, že můžeme pokračovat v naší výměně názorů na aktuální otázky mezinárodního vývoje, především v souvislosti s krizí v Perském zálivu, nadcházejícím sjednocením Německa a bližícím se summitem KBSE v Paříži a rovněž dosavadním vývojem v zemích SVE, především v SSSR

- Vzhledem k ekonomickým problémům současného východoevropského trhu jsme v květnu navrhli pro přechodné období stabilizační plán pro střední Evropu a SSSR

- Z hlediska bilaterálních vztahů bych chtěl především ocenit podporu a pomoc Francie naší zemi při její cestě zpět mezi evropské demokracie. Významná je především její podpora ČSFR při jednání s ES a Skupinou 24; uvítali bychom též podporu naší žádosti o překlenovací úvěr od MMF po našem přijetí do této organizace

- Vztahy mezi našimi zeměmi jsou nyní na nejvyšší úrovni za posledních několik desetiletí a domnívám se, že je to z velké části též zásluha pozornosti, kterou vývoji v Československu věnujete Vy osobně, pane prezidente, za což bych Vám chtěl vyjádřit hlubokou vděčnost

- Naše vzájemné styky jsou dnes již skutečně přátelské a spolu s pádem železné opony již jejich rozvoji po mnoha a mnoha letech nestojí nic v cestě

- Rozvíjíme nyní široký dialog na všech úrovních, byly navázány kontakty i ve zcela nových oblastech jako je justice, státní kontrola a v souvislosti s naším návratem do Interpolu též v oblasti bezpečnosti, neboť proti terorismu, drogám a zločinnosti

vůbec musíme bojovat společně. Zajímavé by pro nás byly též francouzské zkušenosti z imigrační politiky, vzhledem k našim současným problémům s uprchlíky

- Doufám, že v dohledné době bude moci na naše jednání navázat i jednání našich premiérů Čalfy a Rocarda, ať již v Praze nebo Paříži

- Vysoce oceňujeme postupně realizovanou francouzskou pomoc při výchově našich odborníků z oblasti veřejné správy, diplomacie, řízení ekonomiky i oblasti soukromého podnikání, stejně jako možnosti, které Francie nabízí našim studentům. Uvítali jsme možnost sjednat dohodu o výchově našich kádrů ve Francii

- Značný význam přikládáme rozvoji nevládních styků, tzv. "lidové diplomacii". Uvítali jsme proto zavedení bezvízového styku mezi Československem a Francií, neboť to bude mít bezpochyby pozitivní vliv na rozšíření přímé spolupráce mezi nejrůznějšími spolky, občanskými iniciativami, na rozvoj družebních styků i styků mezi občany obou zemí, především mládeží, kde oceňujeme sjednání dohody o výměnách mládeže. Budeme podporovat činnost takových organizací jako je Česko-francouzská společnost ASSO 90, Slovenská společnost pro Francii nebo Společnost M.R. Štefánika, která hodlá Štefánikovi postavit sochu na pařížském náměstí nesoucím jeho jméno

- Ekonomická spolupráce, bohužel, dlouhodobě neodpovídá možnostem obou zemí. Čs. ekonomika nyní navíc prochází zásadními změnami, vytvářejí se podmínky pro uplatnění tržních mechanismů, privatizaci, soukromé podnikání. Současně dochází k hlubokým změnám struktury řízení celé ekonomiky, kdy se mění a vyjasňují kompetence, takže dochází i k situacím, kdy zahraniční partneři přechodně nemají s kým jednat. Domnívám se však, že s urychleným postupem změn se i zde situace zlepší.

- Vzhledem k této situaci bychom pochopitelně uvítali i francouzské zkušenosti s fungováním tržního mechanismu a jeho institucí

- Uvítali jsme zvýšenou aktivitu francouzských firem, které se však dosud na našem trhu neprosazují v dostatečné míře, a víme i o jejich kritických připomínkách na údajné preferování firem ze SRN. Nemohu zodpovědně posoudit oprávněnost těchto připomínek, ale myslím, že je to i důsledek dosud přetrvávajících vazeb starých struktur v čs. zahraničním obchodě, které se nyní snažíme rozbit, na SRN. Je však třeba říci, že ve srovnání s francouzskými firmami jsou západní Němci na čs. trhu agresivnější a mají jej v daleko větší míře zpracován

- Máme zájem na rozšíření ekonomické spolupráce s Francií a naši plnou podporu má zejména přímá spolupráce mezi podniky, joint-ventures a pod. Za jeden z hlavních problémů považujeme informovanost čs. a francouzských firem o možnostech spolupráce.

Myslíme, že v tomto směru by aktivní roli mohla sehrát existující střediska pro šíření vědeckotechnických informací v Paříži a Praze. Jejich činnost by měla mít oboustranně plnou podporu

- Doufáme, že dalším impulsem pro větší ekonomickou přítomnost Francie v Československu bude i dohoda o vzájemné podpoře a ochraně investic

- K pozitivním změnám a podstatnému rozšíření styků došlo v kulturní a školské oblasti, kde je Francie jedním z našich nejvýznamnějších partnerů. V současné době se v ČSFR rozšiřuje výuka francouzštiny jako základního předpokladu lepšího vzájemného porozumění. Byla otevřena 4 dvojjazyčná gymnázia, obnoveny čs. sekce na 2 francouzských lyceích, zvyšuje se počet učitelů francouzštiny

- Připravuje se nový Program kulturních, školských a vědeckých výměn na léta 1990-93. Domníváme se, že francouzská strana by mohla poskytovat systematictější a vyšší finanční podporu společným kulturním akcím v rámci tohoto Programu

- Jsem přesvědčen, že po dnešním podpisu příslušné dohody budou u nás i ve Francii v krátké době otevřena kulturní střediska obou zemí. Uvítali bychom však pomoc francouzské strany při hledání možností pro umístění čs. kulturního střediska v Paříži.

- Po zavedení bezvízového styku prudce stoupla turistika a s tím i počet konzulárních případů. Zvažujeme proto možnost otevření generálního konzulátu v Marseille, neboť oblast Azurového pobřeží je po Paříži nejčastějším cílem našich turistů. Hodláme též ve Francii jmenovat několik honorárních konzulů

Zajímavosti z historie čs.- francouzských vztahu

- Keltové žili na území dnešního Československa a Francie. podle jednoho z keltských kmenů, Bójů, vznikl francouzský název Čech - la Boheme
- Ve 12. století vznikla v okolí Lyonu kacířská sekta tzv. valdenských. Její příslušníci, pronásledovaní inkvizicí, se dostali ve 13. stol. až do jižních Čech
- Matyáš z Arrasu a další francouzští umělci působili v Čechách na dvoře prvních Lucemburků
- Český král Jan Lucemburský byl příbuzným francouzských králů a spojencem Karla IV. a Filipa VI. v jejich boji proti Anglii ve stoleté válce. V bitvě u Kresčaku v r. 1346 padl nejen pod korouhví s českým lvem, ale i pod korouhví s lilii Filipa z Valois ("toho bohdá nebude, aby český král z boje utíkal")
- Ve službách Jana Lucemburského působil básník a hudebník Guillaume de Machaut, jeden z tvůrců francouzské polyfonní školy
- Karel IV. byl vychován v Paříži a jeho první ženou byla Blanka z Valois
- Jiná francouzská princezna, dcera Karla VII. Magdaléna, byla žádána za nevěstu pro českého krále Ladislava Pohrobka. České poselstvo, v němž bylo 700 jezdců, vedl pan ze Šternberka. Ve Francii je zastihla zpráva o smrti Ladislava a tak se vrátili do Čech. Tuto událost zpodobnil malíř Václav Brožík na obraze "Poselství krále Ladislava ke dvoru francouzskému" malovaném v Paříži a v Tours. Právě tento obraz zdobí slavnostní sál Pražského hradu, ve kterém čs. prezident přijímá cizí velvyslance. Kopie obrazu je na hradě Šternberku.
- Mistr Vojtěch Rankův z Ježova, pražský kazatel a kronikář, "nejučenější Čech své doby", byl v r. 1355 zvolen rektorem pařížské Sorbonny. Ve Francii byl znám pod latinským Ranconis. Později učil v Praze a pronesl řeč na pohřbu Karla IV.
- Johanka z Arku na popud církevních hodnostářů odsoudila husitství ve svém dopise z r. 1430
- Jiří z Poděbrad se obrátil na evropské dvory s návrhem na vytvoření spolku křesťanských panovníků s cílem zajistit diplomatickými prostředky mír v Evropě. V r. 1464 vyslal poselstvo k francouzskému králi Ludvíku XI., které vedl Albrecht Kostka z Postupic. Evropská smlouva nakonec uzavřena nebyla, ale 18.7.1464 byla podepsána přátelská smlouva mezi Jiřím z Poděbrad a Ludvíkem XI.

- Francouzský král František I. se r. 1519 obrátil na Ludvíka Jagellonského a české stavy se žádostí, aby se připojili k boji Francie proti tureckému nebezpečí a habsburské rozpinavosti. Ludvík, svázaný s Habsburky dědickou smlouvou, návrh odmítl
- V bitvě na Bílé hoře bojoval v císařské armádě pozdější slavný filozof, racionalista René Descartes. Jako císařský důstojník armády hraběte Bucquoye se dostal až do Nových zámků. Napsal: "přijde doba, kdy sedláci v podunajské zemi budou lépe filozofovat, než filozofové naší doby". v r. 1642 se Descartes v holandském Leydenu setkal s J.A. Komenským
- Kardinál Richelieu pozval Komenského do Francie, ten však dal přednost Švédsku
- V době válek o rakouské dědictví patřila Francie k protihabsburské koalici. francouzská vojska se pod velením mořice Saského dostala r. 1741 až do Prahy. Velitel francouzských vojsk vydal 5.7.1742 proklamaci vyzývající české obyvatelstvo k protihabsburskému povstání a slibující konec nevolnictví. Výzva vyvolala pouze několik nepokojů místního charakteru na venkově
- V r. 1728 navštívil osvícenecký filozof Charles Montesquieu Bratislavu, Banskou Štiavnicí, Banskou Bystrici a Kremnicí
- Cestovatel hrabě Móric Beňovský vstoupil do francouzského námořnictva a založil francouzskou kolonii na Madagaskaru
- Po červencové revoluci 1830 našel v Praze útočiště vyhnany král Karel X. S ním přišel také básník Chateaubriand, který ve svých vzpomínkách překrásně vylíčil Prahu
- V doprovodu Karla X. byl jako domácí učitel Joachim Barrande, který se v Praze usadil a stal se slavným mineralogem. Matka Jana Nerudy byla u něj posluhovačkou a tak se s ním seznámil i mladý Neruda
- Spisovatelka George Sandová napsala v letech 1842-44 několik prací, jež se týkají Čech, včetně historických úvah o Janu Žižkovi a Prokopu Holém. Sandová snad jako první začala používat pro označení Čecha názvu le Tcheque místo do té doby užívaného le Boheme, zaměňovaného s le Bohémien (cikán). Podle některých odborníků byla Sandová pravnučkou Mořice Saského a byla tedy po přeslici potomkem Jiřího z Poděbrad
- Ve Francii studovali a působili malíři K. Purkyně, V. Brožík, V. Chitussi, V. Hynais, S. Pinkas, J. Čermák, A. Mucha, F. Kupka, O. Kubín (Coubine) a řada dalších
- Velký morální dosah měl protest poslanců českého sněmu proti pruské anexi Alsaska-Lotrinska z 8.12.1870

- Před I. světovou válkou působil v Praze jako francouzský konzul
báseň Paul Claudel

ARCHIV
KPR

Chronologie čs.-francouzských vztahů (1915 - 1944)

- Podzim 1915 Vytvoření zahraničního výboru Československého v Paříži.
- Únor 1916 Ustavení Československé národní rady (Conseil National des Pays Tcheques) v Paříži. T.G.Masaryk předsedou, E.Beneš generálním tajemníkem. Představitelem Slovenska v ČNR byl M.R.Štefánik, který zprostředkovával kontakty mezi Masarykem a francouzskou vládou a podílel se na vytvoření čs.jednotek ve Francii.
- 16.12.1917 Dekretem prezidenta Francouzské republiky zřízená autonomní čs. armáda ve Francii.
- Únor 1918 Jmenování generála Janina vrchním velitelem čs. vojsk na Sibiři.
- 28.6.1918 Dopis francouzského ministra S.Pichona E.Benešovi, generálnímu sekretáři ČNR. Tímto byla poprvé ČNR uznána za nejvyšší orgán, spravující veškeré zájmy národa. 9.8.1918 ji uznáva Velká Británie, 2.září 1918 USA.
- 15.10.1918 Uznala francouzská vláda ČNR za prozatímní vládu zemí československých.
- 4.11.1920 Byla uzavřena obchodní smlouva mezi Francií a Československem.
- 1920 - 1922 Smlouvy mezi ČSR, Rumunskem a Jugoslávií, vytvářející Malou dohodu.
- 25.1.1924 Byla podepsána Spojenecká a přátelská smlouva mezi Francií a ČSR.
- 31.1.1924 Došlo k výměně not mezi Benešem a francouzským ministerským předsedou Poincarem, které zdůrazňovaly další úzkou spolupráci obou států v oblasti vojenské.
- 16.10.1925 Byla v Locarnu podepsána Smlouva o vzájemných zárukách mezi Francií a ČSR. Locarnské dohody, které zajišťovaly západní hranice Německa, ponechaly východní hranice bez záruk. Mezi ČSR a Německem a Polskem a Německem byly podepsány jen rozhodčí smlouvy a jakousi náhradou a doplňkem byly totožné smlouvy ČSR a Polska s Francií o vzájemných zárukách.
- Podzim 1929 Návrh plánu francouzského ministra zahraničních věcí Brianda na Spojené státy evropské.

- 17.5.1930 Briandovo memorandum, 27 státům bylo dalším krokem na této cestě. Memorandum předvidalo vytvoření Evropské Federální unie později Panevropa. 14.7.1930 vyjádřila ČSR souhlas s plánem.
- 7.6.1930 Byla mezi malodohodovými státy podepsána dodatková dohoda k přátelským a spojeneckým smlouvám mezi státy Malé dohody.
- 16.2.1933 Byl podepsán Organizační pakt Malé dohody, který znamenal další posílení sil, usilujících o udržení statutu quo a bránících se pokusům o revizi versailleského uspořádání Evropy.
- Podzim 1933 Po vystoupení Německa ze Společnosti národů se značně zostřila mezinárodní situace. To vedlo Francii a státy s ní spolupracující ke sblížení se Sovětským svazem.
- 2.5.1935 Došlo k podepsání francouzsko-sovětské spojenecké smlouvy, která spolu s čs.-sovětskou smlouvou o vzájemné pomoci z 16.5.1935 a francouzsko-československou smlouvou z roku 1925 měly tvořit jakýsi první krok k uskutečnění východního paktu a tak dokázat reálnost politiky kolektivní bezpečnosti.
- Léto 1935 Pokusy Lavalovy nahradit franc.-čs.-sov. společenství novou dohodou francouzsko - čs. - německou. V září jednal v Praze o této možnosti zvláštní zmocněnec Ribardier.
- Leden-únor 1936 Hodža čs. ministrem zahraničních věcí - náznaky oslabení francouzsko-čs. spolupráce.
- Jaro 1936 Oslabení spolupráce ze strany Francie. Čs. vláda usilovala proto o rozšíření malodohodového společenství na pakt proti jakémukoliv útočníkovi (červen 1936).
- Září 1936 Odmítnutí čs. návrhu o rozšíření malodohodového paktu ve smlouvu proti jakémukoliv útočníkovi.
- Březen 1938 Po obsazení Rakouska britská vláda odmítla fr. návrh společných britsko-francouzských záruk ČSR. Sovětské návrhy na společné porady SSSR, Francie a ČSR byly rovněž odmítnuty.
- Květen 1938 Rozhodné československé vystoupení 21.5.1938 donutilo francouzskou vládu k prohlášení, v němž potvrdila závaznost čs.-francouzských smluv, o nichž polooficiální tisk napsal jako o

- překonanych. Také britská vláda vykonávala na Francii nátlak, aby se zřekla spojeneckých smluv s ČSR.
- Září 1938 Otevřený britsko-francouzský nátlak na čs. vládu, vrcholící Mnichovskou deklarací. K slibovaným zárukám čs. hranic nedošlo.
- Jaro 1939 Ve Francii a Velké Británii se začínají vyrvářet nové skupiny emigrace.
- Podzim 1939 Vytváří se Československý národní výbor, který však není ani Francií, ani Velkou Británií uznán za prozatímní vládu.
- 29.9.1942 Výměny nót de Gaulle - Šrámek s odmítnutím Mnichova a uznáním Československé republiky.
- 17.8.1944 Francouzsko - československá deklarace, obnovující vzájemné smluvní závazky.

ARCHIV
KPR